

Τραπεζικά Θέματα

από τη δραστηριότητα της ΕΕΤ

Επιμέλεια:
Χριστίνα Λιβαδά
Γιάννης Παλασάκης
Βασίλης Παναγιωτίδης
Κωνσταντίνος Τασάκος

Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών
ιδρυμάτων

Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Προστασία καταναλωτή

Συστήματα πληρωμών

Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης
εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες
και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

Διεθνές επίπεδο

Αρχές για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών των χωρών καταγωγής και των χωρών υποδοχής, καθώς επίσης και για τους μηχανισμούς κατανομής κεφαλαίων κατά την εφαρμογή των Εξελιγμένων Μεθόδων υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για το λειτουργικό κίνδυνο (AMA)

Το Φεβρουάριο του 2007 η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (εφεξής Επιτροπή της Βασιλείας) δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης με θέμα «Αρχές για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών των χωρών καταγωγής και υποδοχής και τους μηχανισμούς κατανομής κεφαλαίων κατά την εφαρμογή των Εξελιγμένων Μεθόδων υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για το λειτουργικό κίνδυνο (AMA)» (Principles for home-host supervisory cooperation and allocation mechanisms in the context of Advanced Measurement Approaches (AMA)).

Το πρώτο μέρος των εν λόγω αρχών λειτουργεί συμπληρωματικά προς το κείμενο «Συνεργασία των εποπτικών αρχών των χωρών καταγωγής και υποδοχής για την αποτελεσματική εφαρμογή του νέου πλαισίου» (Home-host information sharing for effective Basel II implementation) της Επιτροπής της Βασιλείας του Ιουνίου 2006, εστιάζοντας στη συνεργασία των εποπτικών αρχών αναφορικά με διασυνοριακά δραστηριοποιούμενες τράπεζες που προτίθενται να υιοθετήσουν τις Εξελιγμένες Μεθόδους.

Το δεύτερο μέρος των αρχών εξειδικεύει περαιτέρω το κείμενο «Αρχές για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών κατά την πιστοποίηση των Εξελιγμένων Μεθοδολογιών για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου» (Principles for the home-host recognition of AMA operational risk capital) της Επιτροπής της Βασιλείας του Ιανουαρίου 2004. Ειδικότερα, καθιερώνονται αρχές αναφορικά με τους μηχανισμούς κατανομής κεφαλαίων για σκοπούς κάλυψης του λειτουργικού κινδύνου μεταξύ διαφορετικών επιχειρήσεων του ομίλου στο πλαίσιο της εφαρμογής των Εξελιγμένων Μεθόδων υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για το λειτουργικό κίνδυνο (AMA) σε διασυνοριακή βάση.

Έρευνα της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας σχετικά με τα υβριδικά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών απαιτήσεων

Τον Ιούνιο του 2005 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας την παροχή τεχνικής συμβουλής επί των εξής θεμάτων:

- τη διενέργεια έρευνας αναφορικά με την ενσωμάτωση του ισχύοντος πλαισίου εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων στα κράτη-μέλη,
- τη διενέργεια έρευνας σχετικά με τα στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων που διαμορφώνουν και χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα τα τελευταία χρόνια,
- τον καθορισμό των βασικών αρχών που πρέπει να διέπουν τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων, και
- την πραγματοποίηση ποσοτικής ανάλυσης των στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων που χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα.

Σε ό,τι αφορά τα δύο πρώτα θέματα, η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας δημοσίευσε ήδη από τον Ιούνιο του 2006 έρευνα αναφορικά με την ενσωμάτωση στο νομοθετικό πλαίσιο των κρατών-μελών της ΕΕ του κοινοτικού δικαίου για τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων, καθώς επίσης και ανάλυση των πρόσφατων εξελίξεων της αγοράς αναφορικά με τη χρησιμοποίηση καινοτομικών στοιχείων ιδίων κεφαλαίων.

Στις 13 Μαρτίου 2007 η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας δημοσίευσε, αναφορικά με το τέταρτο ως άνω θέμα, έρευνα ποσοτικής ανάλυσης σχετικά με τα υβριδικά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών απαιτήσεων, με την οποία παρέχεται συνολική εικόνα των οικονομικών χαρακτηριστικών των υβριδικών στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων. Η εν λόγω έρευνα πρόκειται να αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης ποσοτικής ανάλυσης των στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων, η οποία αναμένεται να δημοσιευτεί από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας το Μάιο του 2007.

Επισημαίνεται τέλος ότι, στις 9 Ιανουαρίου 2007, η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας σε συνεργασία με την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (CEIOPS) δημοσίευσαν έρευνα αναφορικά με ορισμό των ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών υποχρεώσεων στον τραπεζικό και τον ασφαλιστικό τομέα.

Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας

Το Μάρτιο του 2007 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας την παροχή τεχνικής συμβουλής επί του πλαισίου διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας.

Επί του παρόντος δεν υφίσταται κοινοτικό δίκαιο για τη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου. Η Οδηγία 2006/48/ΕΚ σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων θέτει στο Παράρτημα V την υποχρέωση διαμόρφωσης πολιτικών και διαδικασιών για τη μέτρηση και τη διαχείριση της καθαρής χρηματοδοτικής θέσης και των καθαρών αναγκών σε χρηματοδότηση των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς επίσης και την υποχρέωση κατάρτισης σχεδίων έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των κρίσεων ρευστότητας, χωρίς όμως να εξειδικεύει περαιτέρω τις εν λόγω υποχρεώσεις. Σε αυτό το πλαίσιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ως στόχο να εντοπίσει τα θέματα εκείνα για τα οποία κρίνεται αναγκαία η ρυθμιστική παρέμβαση σε κοινοτικό επίπεδο και να προωθήσει περαιτέρω τη σύγκλιση των εποπτικών πλαισίων των κρατών-μελών της ΕΕ. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιθυμεί αφενός μεν τη διεξαγωγή έρευνας για το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο των κρατών-μελών αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και αφετέρου την παροχή πληροφοριών σε μια σειρά ειδικότερων θεμάτων, όπως η χρήση εξασφαλίσεων, ο κίνδυνος ρευστοποίησης στοιχείων ενεργητικού σε μη συμφέρουσες τιμές (market liquidity risk), η επίδραση των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού, και η χρήση εσωτερικών υποδειγμάτων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας.

Επισημαίνεται ότι στην Ελλάδα εφαρμόζεται σχετικά η ΠΔ/ΤΕ 2560/14.2005 αναφορικά με το «πλαίσιο ελέγχου από την Τράπεζα της Ελλάδος της επάρκειας ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων».

Εθνικό επίπεδο

Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των τεχνικού χαρακτήρα διατάξεων του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων (Βασιλεία II)

Κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2007 η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσίευσε προς διαβούλευση Σχέδια Πράξεων Διοικητή (ΠΔ/ΤΕ) για την ενσωμάτωση των τεχνικού χαρακτήρα διατάξεων του νέου κοινοτικού πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων επί των εξής θεμάτων:

- εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (υπό α),
- υπολογισμός σταθμισμένων ανοιγμάτων για θέσεις σε τιτλοποίηση (υπό β),
- δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν και τη διαχείρισή τους (υπό γ),
- εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τον υπολογισμό ανοιγμάτων έναντι συναλλαγών που δημιουργούν πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου (υπό δ), και
- εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ που αφορούν τον Πυλώνα II (υπό ε).

(α) Το πρώτο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ περιλαμβάνει τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/49/ΕΚ αναφορικά με τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας για τους κινδύνους αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Οι κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας των στοιχείων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών δεν τροποποιήθηκαν σημαντικά με το νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας. Συγκεκριμένα, αλλαγές επήλθαν στα εξής σημεία:

- τον ορισμό του χαρτοφυλακίου συναλλαγών,
- τη διαμόρφωση ειδικού πλαισίου για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τις θέσεις σε Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ) στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών,
- τη διαδικασία για την εποπτική αναγνώριση των εσωτερικών υποδειγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, και
- την τροποποίηση του πλαισίου για τον ειδικό κίνδυνο θέσης προκειμένου να ευθυγραμμιστεί με τις αλλαγές που επήλθαν στο πλαίσιο διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, καθώς επίσης και τη διαμόρφωση πρόσθετων κριτηρίων για την αναγνώριση εσωτερικού υποδείγματος για τον εν λόγω κίνδυνο.

Στο κείμενο παρατηρήσεων της επί του εν λόγω σχεδίου ΠΔ/ΤΕ, η ΕΕΤ έθιξε, μεταξύ άλλων, τρία βασικά ζητήματα:

- την κατάταξη των ομολόγων του χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση (“available for sale” σύμφωνα με τα ΔΛΠ) και των παράγωγων μέσων που χρησιμοποιούνται από πλευράς διαχείρισης κινδύνων για την αντιστάθμιση του κινδύνου αγοράς των στοιχείων αυτών, στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (banking book) για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας,
- την ημερομηνία υποβολής στοιχείων βάσει του νέου πλαισίου που καθιερώνεται με την εν λόγω Πράξη, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το σύνολο των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων έχει αποδώσει ιδιαίτερη έμφαση στην προετοιμασία του για την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο, και
- τα θέματα ελάχιστης εναρμόνισης, δηλαδή τις περιπτώσεις στις οποίες οι διατάξεις του σχεδίου ΠΔ/ΤΕ ήταν αυστηρότερες από τις αντίστοιχες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.

(β) Στο δεύτερο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ ενσωματώνονται οι διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ αναφορικά με τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων ανοιγμάτων με τη μορφή θέσεων σε τιτλοποίηση. Επισημαίνεται ότι με το εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ διαμορφώνεται για πρώτη φορά ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για χρηματοδοτικά ανοίγματα που οφείλονται τόσο σε τιτλοποίηση στοιχείων ενεργητικού όσο και σε επένδυση σε τιτλοποιημένα χρηματοδοτικά ανοίγματα. Το σχέδιο ΠΔ/ΤΕ καλύπτει τιτλοποιήσεις παραδοσιακής και συνθετικής μορφής (δηλαδή τιτλοποιήσεις όπου η τμηματοποίηση του πιστωτικού κινδύνου επιτυγχάνεται με τη χρήση πιστωτικών παράγωγων μέσων ή εγγυήσεων που αντισταθμίζουν τον πιστωτικό κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται το μεταβιβάζον πιστωτικό ίδρυμα).

Στο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ αφενός μεν τίθενται ελάχιστες απαιτήσεις για την αναγνώριση μεταφοράς σημαντικού μέρους του πιστωτικού κινδύνου από τιτλοποιήσεις και αφετέρου διαμορφώνεται το πλαίσιο για τον υπολογισμό των σταθμισμένων ανοιγμάτων και της αναμενόμενης ζημίας σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση και την προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων.

Στο κείμενο παρατηρήσεων της επί του εν λόγω σχεδίου ΠΔ/ΤΕ η ΕΕΤ ζήτησε, μεταξύ άλλων, την παροχή κατευθυντήριων γραμμών από την Τράπεζα της Ελλάδος, αναφορικά με τη μεταχείριση των θέσεων σε τιτλοποίηση στην περίπτωση που το μεταβιβάζον πιστωτικό ίδρυμα εφαρμόζει επί των υποκείμενων

ανοιγμάτων διαφορετική μέθοδο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων στο πλαίσιο της σταδιακής εφαρμογής, καθώς επίσης και αναφορικά με τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων τιτλοποιήσεων συνθετικής μορφής (όσον αφορά το μεταβιβάζον πιστωτικό ίδρυμα).

(γ) Το τρίτο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ αφορά τη δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή τους επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν και τη διαχείρισή τους. Με το σχέδιο αυτό ενσωματώνονται οι διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ που αφορούν τον Πυλώνα ΙΙΙ και τίθενται υποχρεώσεις γνωστοποίησης πληροφοριών αναφορικά με τα εξής θέματα:

- τις γενικές πληροφορίες για τον όμιλο του εποπτευόμενου πιστωτικού ιδρύματος,
- τα ίδια κεφάλαια (διάρθρωση των ιδίων κεφαλαίων και κεφαλαιακή επάρκεια),
- την έκθεση του πιστωτικού ιδρύματος σε κινδύνους και την αξιολόγησή τους (πιστωτικός κίνδυνος ανάλογα με τη μέθοδο που έχει υιοθετηθεί, τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου, πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου, τιτλοποίηση απαιτήσεων, κίνδυνος αγοράς, λειτουργικός κίνδυνος, κίνδυνος επιτοκίου από θέσεις που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών), και
- τα ανοίγματα υπό τη μορφή μετοχών που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

Με την Πράξη ρυθμίζονται επίσης θέματα που αφορούν επιμέρους απαλλαγές, καθώς και τη συχνότητα, τον τρόπο και το μέσο δημοσιοποίησης των σχετικών πληροφοριών.

Στο κείμενο παρατηρήσεων της επί του εν λόγω σχεδίου ΠΔ/ΤΕ η ΕΕΤ εστίασε, μεταξύ άλλων, στο ζήτημα της χρονικής στιγμής δημοσιοποίησης των πληροφοριών και στο ζήτημα της δικαιολόγησης των διαφοροποιήσεων μεταξύ της λογιστικής έννοιας των επισφαλών απαιτήσεων και της εποπτικής έννοιας της αθέτησης υποχρεώσεων.

(δ) Το τέταρτο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ αφορά τον υπολογισμό ανοιγμάτων έναντι συναλλαγών που δημιουργούν πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου. Η βασική καινοτομία της εν λόγω Πράξης συνίσταται στην πρόβλεψη, πέραν της Μεθόδου του Αρχικού Ανοίγματος (Original Exposure Method) και της Μεθόδου Αποτίμησης με Βάση Τρέχουσες Τιμές Αγοράς (Mark to Market Method), δύο νέων μεθόδων για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων από ανοίγματα που δημιουργούν πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου και, συγκεκριμένα, της Τυποποιημένης Μεθόδου (Standardized Method) και της Μεθόδου Εσωτερικού Υποδείγματος (Internal Model Method). Τέλος, ειδικές διατάξεις ρυθμίζουν το θέμα του συμβατικού συμφηφισμού (συμβάσεις ανανέωσης οφειλής και άλλες συμφωνίες συμφηφισμού).

Η ΕΕΤ απέδωσε έμφαση στο κείμενο παρατηρήσεων της σε δύο θέματα: τις συναλλαγές με μακρά προθεσμία διακανονισμού και τη διακριτική ευχέρεια των εποπτικών αρχών να επιτρέπουν, υπό προϋποθέσεις, στα πιστωτικά ιδρύματα να εφαρμόζουν διαφορετικά ποσοστά κατά τον υπολογισμό του ενδεχόμενου μελλοντικού πιστωτικού ανοίγματος για τις συμβάσεις που αφορούν βασικά εμπορεύματα πλην του χρυσού.

(ε) Τέλος, η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσίευσε Σχέδιο ΠΔ/ΤΕ για τη συμπλήρωση της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, όπως ισχύει, α) με τις αρχές, τα κριτήρια και τις διαδικασίες που τα πιστωτικά ιδρύματα εφαρμόζουν για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου τους και β) με τη Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς επίσης και σχέδιο Εγκυκλίου Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος περί εφαρμογής των Διαδικασιών Εποπτικής Αξιολόγησης στο πλαίσιο του Πυλώνα ΙΙ.

Στο κείμενο παρατηρήσεων της η ΕΕΤ εστίασε στο ότι ο καθορισμός γενικών ποσοτικών ορίων, όπου συναντάται στο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ, δεν συνάδει με το «πνεύμα» του υπόλοιπου κειμένου της Εγκυκλίου, αλλά και εν γένει του Πυλώνα II και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αναζητηθούν εναλλακτικές λύσεις. Επιπλέον υπογραμμίστηκε η ανάγκη, κυρίως για λόγους αποτελεσματικότητας εφαρμογής εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων των νέων ρυθμίσεων, γνωστοποίησης των ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων του Συστήματος Αξιολόγησης Κινδύνων (CAMELS) που θα χρησιμοποιεί η Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης.

Αξίζει επιπλέον να επισημανθεί το γεγονός ότι η ΤτΕ δημοσίευσε σχέδιο πινάκων για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων α) για τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση και β) για το λειτουργικό κίνδυνο. Οι εν λόγω πίνακες έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με το πλαίσιο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας για την υποβολή στοιχείων κεφαλαιακής επάρκειας προς τις εποπτικές αρχές (Common Reporting, CoRep).

Β. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Κοινοτικό επίπεδο

Δημόσια διαβούλευση του Ευρωσυστήματος για το TARGET2-Securities και το CCBM2

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του καταστατικού της, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να παρέχουν διευκολύνσεις, με σκοπό την εξασφάλιση αποτελεσματικών και υγιών συστημάτων συμφητισμού και πληρωμών εντός της Κοινότητας και με άλλες χώρες.

Στις 8 Μαρτίου 2007 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έλαβε την απόφαση να προχωρήσει στην παροχή υπηρεσιών διακανονισμού συναλλαγών σε τίτλους. Στη συνέχεια, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να προκηρύξει δημόσια διαβούλευση επί των εξής θεμάτων:

- τις γενικές αρχές και μια δέσμη προτάσεων υψηλού επιπέδου που καθορίζουν το χαρακτήρα και το πεδίο εφαρμογής του T2S (T2S consultation paper: general principles and high-level proposals for the user requirements) (υπό (α)), και
- τις αρχές που αφορούν στην ανάπτυξη μιας κοινής πλατφόρμας για τη διαχείριση ασφαλειών εκ μέρους του Ευρωσυστήματος (CCBM2) (The next generation of collateral management - Initial consultation) (υπό (β)).

(α) Στο κείμενο διαβούλευσης η ΕΚΤ παρουσιάζει τα βασικά λειτουργικά χαρακτηριστικά του T2S. Σύμφωνα με το κείμενο διαβούλευσης το Ευρωσύστημα προτίθεται να παρέχει στο μέλλον υπηρεσίες διακανονισμού πράξεων σε τίτλους. Για το σκοπό αυτό θα διαμορφωθεί ενιαία πλατφόρμα διακανονισμού από τις εξής εθνικές κεντρικές τράπεζες: Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France και Banca d'Italia. Βασικά χαρακτηριστικά του έργου είναι τα εξής:

- Υλοποίηση τεχνικής πλατφόρμας παροχής υπηρεσιών διακανονισμού (post trading) προς τα εθνικά και διεθνή κεντρικά αποθετήρια, η οποία θα αναπτυχθεί και θα λειτουργεί βάσει της πλατφόρμας του TARGET2.
- Τα κεντρικά αποθετήρια, θα διατηρούν λογαριασμούς τίτλων στο T2S για τον τελικό διακανονισμό των συναλλαγών βάσει της αρχής “delivery versus payment” (DvP).
- Τα κεντρικά αποθετήρια θα διατηρήσουν τις σχέσεις τους με τους πελάτες τους (ΕΠΕΥ και πιστωτικά ιδρύματα, εκδότες τίτλων, επενδυτές) προς τους οποίους παρέχουν υπηρεσίες (θεματοφυλακή, διανομή μερίσματος κ.λπ.).

Επιπροσθέτως, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη δημοσίευση ενημερωτικού κειμένου αναφορικά με την οργάνωση του πρώτου σταδίου του TARGET2-Securities (“The organisation of the first phase of the TARGET2-Securities project”), το οποίο περιγράφει το πλαίσιο για τη διαμόρφωση των απαιτήσεων των χρηστών του T2S.

(β) Το σύστημα ανταποκριτών κεντρικών τραπεζών (ΣΑΚΤ) δημιουργήθηκε από το Ευρωσύστημα κατά την έναρξη του Τρίτου Σταδίου της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ), τον Ιανουάριο 1999. Σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι όλα τα περιουσιακά στοιχεία που είναι αποδεκτά για την εκτέλεση πράξεων νομισματικής πολιτικής ή για την εξασφάλιση ρευστότητας στο TARGET είναι διαθέσιμα σε όλους τους αντισυμβαλλόμενους του Ευρωσυστήματος, ανεξάρτητα από τον τόπο όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία ή οι αντισυμβαλλόμενοι.

Το ΣΑΚΤ αποτελεί μια μεσοπρόθεσμη λύση που έχει σχεδιαστεί προκειμένου να διευκολύνεται η διασυνοριακή χρήση ασφαλειών, μέχρις ότου κατάλληλες λύσεις σε επίπεδο αγοράς καταστούν διαθέσιμες σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στις 8 Μαρτίου 2007 το Ευρωσύστημα, αποβλέποντας στη βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης ασφαλειών και την αποτελεσματικότερη διαχείριση της ρευστότητας αποφάσισε να προχωρήσει στη διαμόρφωση ενιαίας πλατφόρμας για τη χρήση ασφαλειών σε εγχώρια και διασυνοριακή βάση. Η ενιαία πλατφόρμα για τη σύσταση ασφαλειών επί περιουσιακών στοιχείων σε διασυνοριακή βάση θα βασιστεί σε αντίστοιχες εθνικές, όπως της Banque Nationale de Belgique και της Nederlandsche Bank. Ειδικότερα, στο έγγραφο διαβούλευσης που δημοσιεύτηκε τίθενται 6 βασικές αρχές αναφορικά με τη λειτουργία της νέας πλατφόρμας. Η προθεσμία υποβολής σχολίων είναι η 27η Ιουνίου 2007.

Σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του ν. 2251/1994 περί προστασίας του καταναλωτή

Τον Οκτώβριο 2006 τέθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης σε δημόσια διαβούλευση σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του ν. 2251/1994 αναφορικά με την προστασία του καταναλωτή. Σε συνέχεια της διαβούλευσης και των σχολίων που υποβλήθηκαν, το Μάρτιο του 2007 τέθηκε σε διαβούλευση αναθεωρημένο σχέδιο νόμου.

Η ΕΕΤ συμμετείχε και στις δύο διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν, με την υποβολή διεξοδικών παρατηρήσεων, οι οποίες συνοψίζονται στα ακόλουθα:

Το νέο σχέδιο νόμου, όπως διαμορφώθηκε, παρουσιάζει σημαντικές βελτιώσεις προς την κατεύθυνση της ορθολογικότερης αντιμετώπισης μείζονος σημασίας ζητημάτων που είχαν τεθεί με το πρώτο σχέδιο νόμου, όπως για παράδειγμα το θέμα της περιβολής με νομοθετική ισχύ όρων που κρίνονται καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις.

Ωστόσο, αφενός μεν διατηρούνται διατάξεις που κρίνονται προβληματικές, όπως για παράδειγμα ο αδικαιολόγητα διευρυμένος ορισμός του καταναλωτή, ενώ, παράλληλα, εισάγονται νέες διατάξεις, οι οποίες προβληματίζουν τόσο ως προς τη νομική τους βάση, όσο και ως προς το εφικτό της εφαρμογής τους στην πράξη, όπως η παροχή δυνατότητας έκδοσης διαταγής πληρωμής για τις απαιτήσεις καταναλωτών που «*μπορούν ευχερώς να εκκαθαριστούν*» σε συνέχεια έκδοσης αποφάσεων επί συλλογικών αγωγών.

Αναφορικά με τα μείζονος σημασίας ζητήματα που προβληματίζουν ιδιαίτερα σε σχέση με το αναθεωρημένο σχέδιο νόμου, σημειώνονται τα εξής:

(α) Απροσδόκητοι όροι: Σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου: «*Σε κάθε περίπτωση, δεν δεσμεύουν τον καταναλωτή απροσδόκητοι όροι που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης*». Η εν λόγω διάταξη είναι ιδιαίτερα προβληματική τόσο σε ό,τι αφορά την κατανόηση του περιεχομένου της όσο και σε ό,τι αφορά την αλλοίωση που επιφέρει στην έννοια των Γενικών Όρων Συναλλαγών.

Κατ' αρχήν θα πρέπει να επισημανθεί ότι είναι ιδιαίτερα δυσχερής η κατανόηση του μη νομικού όρου «απροσδόκητοι» στο πλαίσιο που περιγράφεται στο νόμο. Το πλήθος των ερμηνειών που μπορούν αβίαστα να αποδοθούν στο περιεχόμενο του όρου αυτού καθιστούν τη διάταξη προβληματική, κυρίως από την άποψη της σαφήνειας που πρέπει να χαρακτηρίζει κάθε διάταξη νόμου, αλλά και ασφάλειας του δικαίου.

Είναι λοιπόν προφανές ότι το ως άνω έλλειμμα πρέπει να αντιμετωπιστεί νομολογιακά. Δηλαδή μέσω μιας διαδικασίας ιδιαίτερα χρονοβόρας, καθώς προϋποθέτει την έκδοση περισσότερων αποφάσεων και μάλιστα Ανωτάτων Δικαστηρίων, ώστε να θεωρηθεί η όποια νομολογία πάγια και συνεπώς το περιεχόμενο του όρου σαφές.

Πέραν αυτού και ανεξάρτητα από το ποια ερμηνεία της έννοιας «απροσδόκητοι» ισχύσει, η αναφορά σε όρους που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης επιφέρει, κατά την εκτίμηση της ΕΕΤ, αλλοίωση της έννοιας των ΓΟΣ, όπως αυτή αποδίδεται στο πρώτο εδάφιο της συγκεκριμένης παραγράφου, στο βαθμό που οι γενικοί όροι εξ ορισμού δεν αποτελούν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης. Για το λόγο αυτόν άλλωστε παρέχεται από το νόμο προστασία στον καταναλωτή με τον έλεγχο και τη θέσπιση κριτηρίων καταχρηστικότητας των ΓΟΣ. Με την προτεινόμενη διάταξη παρέχεται η δυνατότητα αμφισβήτησης και επέλευσης ακυρότητας ΓΟΣ, όχι λόγω καταχρηστικότητας, η οποία αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια που θεσπίζονται, αλλά λόγω του ότι είναι δυνατό να θεωρηθούν απροσδόκητοι, χωρίς να ορίζονται ειδικά γι' αυτό κριτήρια.

(β) Αποτελέσματα αποφάσεων επί συλλογικών αγωγών: Σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 19 του σχεδίου νόμου, στην περίπτωση συλλογικών αγωγών κατά τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 14 του άρθρου 19, η απόφαση παράγει τα αποτελέσματά της έναντι πάντων, ακόμη και αν δεν ήταν διάδικοι, ο δε ζημιωθείς καταναλωτής γνωστοποιεί εγγράφως με βάση την απόφαση την απαίτησή του στον προμηθευτή, αναφέροντας τα στοιχεία που την προσδιορίζουν. Με την άπρακτη παρέλευση της κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλεπόμενης προθεσμίας άσκησης τακτικών ενδίκων μέσων από την έγγραφη κοινοποίηση, ο καταναλωτής, εφόσον δεν έχει ικανοποιηθεί, μπορεί να ζητήσει την έκδοση διαταγής πληρωμής για την απαίτησή του από το δικαστήριο που είναι κατά τόπον αρμόδιο για την ατομική διαφορά, εφόσον η απαίτηση είναι εκκαθαρισμένη ή μπορεί ευχερώς να εκκαθαριστεί. Η απαίτηση αποδεικνύεται και με κάθε ιδιωτικό έγγραφο που κατά το είδος ή τη συνήθεια της συναλλαγής χορηγείται ως απόδειξη στους καταναλωτές.

Αναφορικά με την προτεινόμενη προσθήκη ως προς την παροχή δυνατότητας έκδοσης διαταγής πληρωμής, επισημαίνονται τα ακόλουθα ιδιαίτερα προβληματικά σημεία, τα οποία υπαγορεύουν την απόρριψή της:

- Η έκδοση διαταγής πληρωμής αποτελεί συγκεκριμένη διαδικασία, οι προϋποθέσεις άσκησης της οποίας καθορίζονται ειδικά στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Σύμφωνα με το άρθρο 624 ΚΠολΔ, η έκδοση διαταγής πληρωμής μπορεί να ζητηθεί μόνο αν η απαίτηση δεν εξαρτάται από αίρεση, προθεσμία, όρο ή αντιπαροχή **και το ποσό των χρημάτων που οφείλεται είναι ορισμένο**. Η προτεινόμενη συνεπώς διάταξη, σύμφωνα με την οποία αρκεί για την έκδοση διαταγής πληρωμής η απαίτηση του καταναλωτή να **μπορεί ευχερώς να εκκαθαριστεί**, έρχεται σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
- Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, για τη δυνατότητα έκδοσης διαταγής πληρωμής θα πρέπει να έχει παρέλθει η κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλεπόμενη προθεσμία άσκησης τακτικών ενδίκων μέσων από την έγγραφη κοινοποίηση στο πιστωτικό ίδρυμα της απαίτησης του καταναλωτή με βάση την εκδοθείσα απόφαση. Δεν γίνεται ωστόσο κατανοητό ποια ένδικα μέσα είναι δυνατό να ασκηθούν έναντι ενός αιτήματος καταναλωτή για αποζημίωση ή επιστροφή χρημάτων, που ενδεχομένως γνωστοποιείται μαζί με απόφαση επί συλλογικής αγωγής, η οποία μάλιστα μπορεί κατά τη γνωστοποίηση να έχει ήδη καταστεί τελεσίδικη ή αμετάκλητη.
- Έχοντας υπόψη την τακτική και έκτακτη ενημέρωση των πελατών από τις τράπεζες αλλά και τη χορήγηση σε κάθε συναλλαγή αποδεικτικών εγγράφων, δεν είναι σαφές ποια ιδιωτικά έγγραφα θα θεωρείται ότι αποτελούν απόδειξη για τους καταναλωτές προκειμένου να αποδεικνύουν την απαίτησή τους.

(γ) Έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων του Υπουργού Ανάπτυξης: Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 17 του άρθρου 19 του σχεδίου νόμου, «ο Υπουργός Ανάπτυξης δύναται με απόφασή του να προβαίνει σε κανονιστικές ρυθμίσεις που αφορούν ζητήματα που κρίνονται με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, εφόσον κρίνει ότι έχουν ευρύτερο ενδιαφέρον για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και την προστασία των καταναλωτών». Όπως είναι γνωστό, αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις μπορούν να καταστούν αποφάσεις των δικαστηρίων όλων των βαθμών, εάν παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες του νόμου για την άσκηση ένδικων μέσων και βοηθημάτων. Η μετατροπή μιας δικαστικής απόφασης σε νόμο αποστερεί στην πράξη από τα δικαστήρια τη δυνατότητα να προσαρμοστούν στις συνεχώς εξελισσόμενες και μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς και των συναλλαγών. Με άλλα λόγια, στερεί από τη νομολογία το κύριο χαρακτηριστικό της: το δυναμισμό. Πρέπει συνεπώς, εάν η ως άνω δυνατότητα παρασχεθεί, να ασκείται με ιδιαίτερη φειδώ και μόνο για αποφάσεις Ανωτάτων Δικαστηρίων που αναμφίβολα έχουν ευρύτερο ενδιαφέρον. Αποφάσεις με τέτοιο περιεχόμενο πρέπει να αναζητούνται μεταξύ αυτών που εκδίδονται επί συλλογικών αγωγών και όχι επί ατομικών που κατ' ανάγκη αφορούν τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά της συγκεκριμένης ατομικής διαφοράς. Συνεπώς η εν λόγω δυνατότητα πρέπει να αφορά μόνο τις αποφάσεις Ανωτάτων Δικαστηρίων επί συλλογικών αγωγών που έχουν ευρύτερο ενδιαφέρον για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και την προστασία των καταναλωτών.

Σχέδιο Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας του Συνηγόρου του Καταναλωτή

Το Φεβρουάριο 2007 τέθηκε σε διαβούλευση από τον Συνήγορο του Καταναλωτή σχέδιο Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας. Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση με την υποβολή διεξοδικών παρατηρήσεων, οι οποίες συνοψίζονται στα εξής:

Η ΕΕΤ δεν αμφισβητεί σε καμία περίπτωση την ανάγκη προστασίας του καταναλωτή. Για το λόγο αυτόν άλλωστε αναλαμβάνει διαρκώς πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών από τα μέλη της και την ενίσχυση του καταναλωτή. Στο πλαίσιο αυτό λειτουργεί ο Μεσολαβητής Τραπεζικών και Επενδυτικών Υπηρεσιών, υιοθετήθηκε Κώδικας Δεοντολογίας για τη διαφημιστική προβολή των χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών, εκδίδονται ενημερωτικά φυλλάδια και διοργανώνονται σχετικές εκδηλώσεις και συνέδρια.

Ωστόσο, έντονος είναι ο προβληματισμός που υπάρχει ως προς τα ακόλουθα, ιδίως, θέματα:

- Οι προτεινόμενες διατάξεις τόσο σε ό,τι αφορά το σχέδιο νόμου για την αναθεώρηση του ν. 2251/1994, όσο και το σχέδιο Κώδικα εμφανίζουν πολύ σημαντικές επικαλύψεις, αναδεικνύοντας έτσι την έλλειψη συντονισμού και την απουσία ενιαίας και συγκροτημένης στρατηγικής από τις επιμέρους αρχές και φορείς που ασχολούνται με τα ζητήματα προστασίας καταναλωτή.
- Πολύ μεγάλο μέρος των προτεινόμενων διατάξεων έχει χαρακτήρα διοικητικών παρεμβάσεων (π.χ. ανώτατο όριο τραπεζικών επιτοκίων συσχετιζόμενο με το δικαιοπρακτικό επιτόκιο, αλλοίωση του χαρακτήρα και της φύσης των ΓΟΣ) σε ένα καθεστώς ανοικτής οικονομίας και ελεύθερης αγοράς στο πλαίσιο της Κοινότητας. Η τάση αυτή, η οποία έρχεται καταφανώς σε αντίθεση με το περιβάλλον όπου λειτουργούν πλέον όλες οι επιχειρήσεις, δεν μπορεί παρά να έχει δυσμενέστερες συνέπειες στη λειτουργία της ελληνικής αγοράς.

- Δεν εκπονείται καμία μελέτη αξιολόγησης των αναμενόμενων επιπτώσεων από την υιοθέτηση των προτεινόμενων διατάξεων, ώστε να γνωρίζει κανείς ποιο θα είναι το αναμενόμενο όφελος για τους καταναλωτές σε σχέση με το κόστος και την επιβάρυνση που θα προκληθούν στις επιχειρήσεις.

Με τον Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας προτείνεται η εισαγωγή κανόνων που διευρύνουν σημαντικά – πέρα των νομοθετικά θεσμοθετημένων ορίων – την ευθύνη των πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι των καταναλωτών, θέτοντας ερμηνευτικούς κανόνες που επεκτείνουν επαχθώς το πεδίο εφαρμογής διατάξεων που ήδη ισχύουν. Με τον τρόπο αυτό διαταράσσεται σημαντικά η απαιτούμενη ισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μεταξύ τραπεζών-καταναλωτών. Στο πλαίσιο αυτό, εφόσον ο Κώδικας έχει σκοπό να ρυθμίσει τις συναλλακτικές σχέσεις προμηθευτών και καταναλωτών, θα ήταν ορθότερο να εισάγει υποχρεώσεις τήρησης κανόνων δεοντολογίας και στους καταναλωτές και όχι μόνο υπέρμετρες και επαχθείς συναλλακτικές δεσμεύσεις στους προμηθευτές.

Δ. Συστήματα Πληρωμών

Το Συμβούλιο ECOFIN ενέκρινε το σχέδιο Οδηγίας για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά

Στις 27 Μαρτίου 2007 το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων (ECOFIN) της ΕΕ ενέκρινε σχέδιο Οδηγίας για τις Υπηρεσίες Πληρωμών στην Εσωτερική Αγορά (PSD).

Πολλές από τις θέσεις του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου έγιναν αποδεκτές και ενσωματώθηκαν στο εν λόγω σχέδιο Οδηγίας. Ειδικότερα:

- Μια σειρά από πολύ σημαντικά άρθρα, όπως το άρθρο 48 που αφορά τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τη γνησιότητα και την εκτέλεση πράξεων πληρωμών, το άρθρο 50 σχετικά με την ευθύνη του πληρωτή για μη εγκεκριμένη χρήση μέσου πληρωμών, τα άρθρα 52 και 53 σχετικά με τις επιστροφές χρημάτων για πράξεις πληρωμής οι οποίες κινούνται από δικαιούχο ή μέσω αυτού, το άρθρο 56 αναφορικά με το ανέκκλητο της εντολής πληρωμής, καθώς και το άρθρο 67 σε σχέση με τη μη εκτέλεση ή εσφαλμένη εκτέλεση μιας πληρωμής, περιλαμβάνονται πλέον στο άρθρο 40β, παρ. 1 της Οδηγίας σύμφωνα με το οποίο *«Όταν ο χρήστης των υπηρεσιών πληρωμών δεν είναι καταναλωτής, τα μέρη μπορούν να συμφωνούν ότι δεν εφαρμόζονται εν όλω ή εν μέρει τα άρθρα 40γ παράγραφος 1, 41 παράγραφος 3, 48, 50, 52, 53, 56 και 67»*.
- Η χρονική περίοδος των 8 εβδομάδων που αναφέρεται στο άρθρο 53 σχετικά με τις επιστροφές χρημάτων για πράξεις πληρωμής που κινούνται από δικαιούχο ή μέσω αυτού, έχει πλέον σαφώς συνδεθεί με την ημερομηνία χρέωσης του λογαριασμού του οφειλέτη.

- Ως χρόνος λήψης μιας εντολής πληρωμής (άρθρο 54), ορίζεται ο χρόνος κατά τον οποίο ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή λαμβάνει την εντολή πληρωμής.
- Σύμφωνα με το άρθρο 64α, παρ. 1, «η ημερομηνία αξίας για την πίστωση του λογαριασμού πληρωμών του δικαιούχου θα πρέπει να είναι το αργότερο η εργάσιμη ημέρα κατά την οποία πιστώνεται ο λογαριασμός του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου με το ποσό της πράξης πληρωμής». Η εν λόγω αναφορά είναι πλέον σαφέστερη και επιτρέπει στις τράπεζες το “back value dating”, ειδικά σε περιπτώσεις εθνικών τραπεζικών αργιών.
- Οι υποχρεώσεις του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών λόγω μη εκτέλεσης ή εσφαλμένης εκτέλεσης μιας πληρωμής έχουν πλέον εξισορροπηθεί (άρθρο 67). Δεν προβλέπεται πλέον αποκλειστική και εξ ολοκλήρου ευθύνη του αποστέλλοντος την πληρωμή Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών και η σχετική διάταξη δεν εφαρμόζεται στους εταιρικούς πελάτες (σύμφωνα με την εξαίρεση του άρθρου 40β).

Τελική Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το επίπεδο ανταγωνισμού στις τραπεζικές υπηρεσίες λιανικής

Στις 31 Ιανουαρίου 2007 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την τελική της έκθεση για την έρευνα που πραγματοποίησε σχετικά με τον ανταγωνισμό στον τομέα των λιανικών τραπεζικών υπηρεσιών. Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο τύπου *«η έρευνα αυτή ανέδειξε ορισμένους προβληματισμούς σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές των καρτών πληρωμής, των συστημάτων πληρωμής και των λιανικών τραπεζικών προϊόντων, σύμφωνα με ορισμένους δείκτες, όπως οι σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των προμηθειών που καταβάλλουν οι έμποροι και των διατραπεζικών προμηθειών για τις κάρτες πληρωμής, τα εμπόδια για την είσοδο στις αγορές των συστημάτων πληρωμής και τα μητρώα δανειοληπτών, τα εμπόδια στην κινητικότητα των πελατών και τις εξαρτημένες πωλήσεις προϊόντων»*.

Η Επιτροπή δήλωσε ότι θα χρησιμοποιήσει τις εξουσίες της βάσει των κανόνων του ανταγωνισμού για να αντιμετωπίσει τυχόν σοβαρές καταχρήσεις, σε στενή συνεργασία με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού, με στόχο την τόνωση του ανταγωνισμού στην αγορά των λιανικών τραπεζικών υπηρεσιών με την προοπτική της δημιουργίας του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA).

Στο σχετικό δελτίο τύπου της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, το οποίο εκφράζει την πολιτική θέση του κλάδου στα πορίσματα της τελικής έκθεσης της Επιτροπής, αμφισβητείται τόσο η μεθοδολογία όσο και το βασικό συμπέρασμα της έκθεσης, ότι δηλαδή το επίπεδο ανταγωνισμού στις τραπεζικές υπηρεσίες λιανικής στην Ευρώπη δεν είναι ικανοποιητικό.

Πρόδος έργου για την υλοποίηση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) με πρωτοβουλίες της αγοράς

Το Φεβρουάριο πραγματοποιήθηκε στη Φρανκφούρτη το “SEPA Round Table with End Users”, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Στόχος της εκδήλωσης ήταν η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων (τράπεζες, εποπτικές αρχές, επιχειρήσεις, καταναλωτές, Δημόσιο κ.λπ.) σε σχέση με την πρόοδο του έργου υλοποίησης του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ, στο πλαίσιο της ικανοποίησης των αναγκών πληρωμών και εισπράξεων των διαφόρων κοινωνικών και οικονομικών φορέων.

Στις 14 Μαρτίου 2007 η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC), αφενός ενέκρινε και αφετέρου έθεσε προς διαβούλευση με τα εθνικά τραπεζικά συστήματα μια σειρά κειμένων και ψηφισμάτων.

Αναλυτικότερα: ■ SEPA Countries and SEPA Transactions, ■ Statement of Principles and Functional Requirements for an IBAN/BIC Database, ■ Approval of the SEPA Testing Framework [STF], ■ SEPA Scheme Management Internal Rules - version 0.9, και ■ Preventing Card Fraud in the New SEPA Environment.

Τέλος, το Μάρτιο του τρέχοντος έτους, ο πρόεδρος του EPC, με επιστολή του προς τον κ. McCreevy, αρμόδιο Επίτροπο Εσωτερικής Αγοράς και την κα Tumpel-Gugerell, μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, διευκρίνισε ότι η αποστολή και λήψη SEPA άμεσων χρεώσεων εντός των κρατών-μελών της ευρωζώνης θα καταστεί πρακτικά δυνατή άμεσα μετά την ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας για τις Υπηρεσίες Πληρωμών στην Εσωτερική Αγορά στις εθνικές έννομες τάξεις των εν λόγω κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση.

Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Πρόσωπα και οντότητες επί των οποίων έχουν εφαρμογή διατάξεις για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων

Κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2007, το Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσαν μία Απόφαση και τρεις Κανονισμούς, με τους οποίους τροποποιείται και συμπληρώνεται ο κατάλογος προσώπων και οντοτήτων για τη λήψη ειδικών περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας:

- Απόφαση του Συμβουλίου 2006/1008/ΕΚ, της 21ης Δεκεμβρίου 2006,
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 14/2007 της Επιτροπής, της 10ης Ιανουαρίου 2007,
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 201/2007 της Επιτροπής, της 23ης Φεβρουαρίου 2007, και
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 236/2007 της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 2007.

Επίσης εκδόθηκαν, κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, δύο ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (1737/22.12.2006 και 1747/24.3.2007), με τα οποία απαιτείται από τις εθνικές κυβερνήσεις η λήψη μέτρων, όπως η δέσμευση κεφαλαίων νομικών και φυσικών προσώπων τα οποία αναφέρονται στο σχετικό Παράρτημα και θεωρείται ότι εμπλέκονται στο πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν.